

ART SENSES

Rahvusvaheline kaasaegse kunsti näitus -
Pimedate ja nägemispuudega kunstnike
loomevabadus

International exhibition of contemporary art
The creative freedom of blind and visually
impaired artists

Sissejuhatus

Maailmas on just niipalju valgust ja värve, kui me oskame ja tahame näha. Ning nägema ei pea üksnes silmadega, näha ja nautida saab ka südamega...

Olen alati imetlenud neid inimesi, kes saatuse kiuste suudavad oma tahte ja visa tööga ületada takistusi, mida loodus on nende teele veeretanud. Sageli on puuetega kunstnike teosed väga sügava ja suure tähendusega. Nende vaimujõust sündinud meistriteosed ütlevad: "Ka meil on õigus Päikesele ja Kuule, kevadele ning sügisele, õitsemisele ja armastusele".

Tere tulemast Pärnusse, head loojad, kes te valgustate maailma oma südametulega!

Mark Soosaar
Uue Kunsti Muuseumi kuraator

Introduction

There is just as much light and colours in the world as we are able to and want to see. And it is not only our eyes that can see, we can see and enjoy with our hearts as well...

I have always admired the people who can overcome the obstacles placed in their way by the nature in spite of their fate, through their will and hard work. The pieces of art of disabled people often conceal deep and great meanings. The masterpieces born out of their spiritual strength say: "We also have the right to the Sun and Moon, to the spring and autumn, to flourishing and love."

Welcome to Pärnu, dear creators, you, who light the world with the fire of your hearts!

Mark Soosaar
Modern Art Museum, Curator

Kaasatus

Nägemispuudega inimeste kunstilooming tekitab nägijates 2 küsimust: „miks?“ ja „kuidas?“ Jah, tõepoolest, kunst on ju eelkõige visuaalne ilming ning seetõttu pole need küsimused sugugi kohatud. Kuid tänapäeval ei paku kunst pelgalt silmailu. Kunstikeel aitab rääkida ühiskonnaelu kitsaskohtadest, loomingu kaudu saab autor suhelda vaatajaga ning kunstiga tegelemine pakub piiramatult võimalusi eneseväljenduseks.

Kunstiteos sünnib erinevate meelte - kuulmise, haistmise, kompimise - ning erinevate abivahendite kasutamise kaudu. Niisamuti võtab nägemispuudega inimene vastu teiste loomingu. Kunsti luues ja tarbides on nägemispuudega inimesel võimalus olla kursis ümberringi toimuvaga ning jagada teistega oma mõtteid ja tundeid ehk OLLA KAASATUD.

Elvi Rannamäe

kunstiõpetaja / nägemispuudega hobikunstnike kursuse juhendaja

Involvement

The art of the visually impaired raises two questions in those who can see: "why" and "how"? Yes, indeed, art is, above all, a visual phenomenon, and thus, these questions are not at all out of place.

But today, art does not only provide aesthetical pleasure. The language of art helps to talk about problems in the society, through his or her creation, an artist can communicate with the audience and practicing art offers unlimited possibilities for expressing oneself.

A piece of art is born through using various senses - hearing, smelling, feeling - and various tools. This is also the way a person with a visual impairment takes in the creation of others. By creating and consuming art, a visually impaired person can keep posted about the events in the surrounding world and share his or her thoughts and feelings with others, i.e. BE INVOLVED.

Elvi Rannamäe

Art teacher/

Instructor of a course for visually impaired hobby painters

Sensi dell'Arte | Art Senses

Rahvusvaheline kaasaegse kunsti näitus
Pimedate ja nägemispuudega kunstnike loomevabadus

Näituse idee sai alguse 2010. aastal kultuuriühenduse Art@Itro kokkusaamisel tekkinud küsimustest: mis takistab meid maailmas, kus üha enam domineerivad visuaalsed sõnumid, hindamast, loomast ja nautimast kunsti teiste meeltega, ühiselt osalemast - osa saamast nende kogemusest, kes ei näe? Kas on võimalik leida ruumi uue osaluskunsti vormi jaoks?

Seejärel otsustasid Itaalia linnas Massa Marittimas tegutsev Art@altro ning Grosseto provintsis Maremmas baseeruv Itaalia Pimedate ja Nägemispuudega Inimeste Liit korraldada võistluse, mis oli mõeldud vaid sügava nägemispuudega kunstnikele. Tegemist oli ideega, mida keegi ei olnud kunagi järele proovinud, ent hoolimata sellest hakkasid saabuma igast Itaalia nurgast ootamatult plastilised ja multisensoorsed kunstiteosed. Programm võttis kuju aastate jooksul mitmete vaheürituste toel, haarates kaasa uusi ja olulisi partnereid.

2013. aastal omandas võistlus rahvusvahelise mõõtme, seda tänu koostööle Roomas tegutseva Itaalia Pimedate ja Nägemispuudega Inimeste Liidu välissuhete osakonnaga, kes kaasas ka Torontos peakorterit omava Ülemaailmse Pimedate Liidu ja Pariisis pesitseva Euroopa Pimedate Liidu. Väljavalitud tödest pandi kokku näitus, mida eksponeeriti Massa Marittima ja Grosseto kõige kaunimates näitusesaalides. Just neid näituseid üles pannes tekkis mõte korraldada rändnäitus, millesse on nüüdseks andnud oma panuse Firenzes tegutsev Itaalia Pimedate Liit, Milano Pimedate Instituut, Londoni Kuninglik Pimedate Instituut, Rooma kaasaegse kunsti muuseum MAXXI, pimedate ühendus Tallinnast ja Helsingist ning projekti arenedes paljud teisedki.

Nii on rahvusvahelisest kaasaegse kunsti näitusest „Sensi dell'Arte | Art Senses“ saanud silmapaistev kaheaastane projekt. Näitus on liikunud oma sünnipaigast teistesse tähtsatesse Itaalia linnadesse ja -nagu programm ette näeb - ka välismaale.

2013.-2014. aasta väljapanekul on esindatud kuue riigi (Eesti, Soome, Ühendkuningriik, Iisrael, Itaalia, Sloveenia) 32 pimedat või nägemispuudega kunstniku skulptuurid, maalid, nikerdused, fotod, installatsioonid ja videod ning paralleelselt teosed nägijatelt kunstnikelt, kes oskavad luua sensoorsete naudingute tarvis kohandatud taieeid.

Näitus „Sensi dell'Arte | Art Senses“ kutsub kõiki üles tutvuma teistsuguste reaalsuse tajumise viisidega, väärtustades loometegevust ja emotsioone, mis on suutelised andma eri materjalidele ja keeltele tähenduse, võimaldades näha maailma läbi „uute silmade“ ning vaatajat intiimselt ja sotsiaalselt suhestades.

Näituse kataloogi esitleti 2014. aasta detsembris Firenzes ja seejärel teistes näitusepaikades.

2015.-2016. aasta avalöök antakse uue rahvusvahelise võistlusega 12. septembril Milanos, kust liigutakse edasi Firenzesse, Rooma ja seejärel väljapoole Itaaliat näitusepaikadesse, mis täpsustuvad korraldustööde käigus.

Costanza Soprana

Vastutav isik kultuuriorganisatsioonis Art@Itro

Sensi dell'Arte | Art Senses

International exhibition of contemporary art
The creative freedom of blind and visually impaired artists

The exhibition was founded in 2010 by some of the questions we posed in the course of a meeting of Art@ltro: In a world increasingly dominated by visual messages, what prevents at the appreciation, production and living with art with the other senses, participating together, close up, the experience of those who only do not see? Is it possible to find space for a new form of participatory Art?

The cultural association Art@altro of Massa Marittima and the Italian Union of the Blind and Visually Impaired of Grosseto, in the Tuscan Maremma, then decided to launch a competition reserved for artists with severe visual impairment. It is an idea never before experienced, but unexpectedly plastic and multi-sensory artworks arrive from every part of Italy. The program took shape in later years, through some intermediate events, and during this process, new and important partners joined it.

In the year 2013, thanks to the collaboration of the Office of International Affairs of the Presidency of the National Italian Union of the Blind and Visually Impaired of Rome - which involves the World Blind Union with headquarters in Toronto and the European Blind Union with headquarters in Paris - the competition became international and selected works are the subject of an exhibition that occupies the most beautiful exhibition halls of Massa Marittima and Grosseto.

It was during this edition that the idea to make a traveling exhibition arose, through the collaboration and commitment of the Italian Union of the Blind of Florence, Milan Institute of the Blind, the Royal National Institute of Blind People in London, the Museum of Art contemporary Art MAXXI in Rome, Kakora Association of Tallinn in Estonia, Näky Association of Helsinki in Finland.. and many more, as the project proceeds on its way.

Therefore, the international exhibition of contemporary art "Sensi dell'Arte | Art Senses" is defined by a two-year program of great importance. From the place where it was born, it moves in major Italian cities and abroad, as indicated in the program.

The 2013-14 edition presents sculptures, paintings, carvings, photographs, installations and videos made by 32 artists who are blind or visually impaired, from 6 different Countries (Estonia, Finland, Great Britain, Israel, Italy, Slovenia) and, in parallel, works by seeing artists who are able to create works adapted to the sensory enjoyment.

"Sensi dell'Arte | Art Senses" invites everyone to explore "other" ways of experiencing reality, valuing creative actions and emotions that are capable of giving meaning to different materials and languages, by creating intimate and expressive "new eyes" and social relationship.

The catalogue was presented in December, 2014 in Florence and then in the other venues.

The 2015-16 edition opens in Milan on 12th of September with the new international competition, and then it goes to Florence and Rome and abroad, as we will indicate as we organize events.

Costanza Soprana
Responsible at Cultural Assicoation Art@ltro

Sergio Cechet (Itaalia)

Ta sündis 1957. aastal ning 25-aastasena, lennuväe polügoonil seersandina töötades jäi ta sõjaaegse pommi plahvatuse tagajärjel pimedaks ning ilma oma vasakust käest.

Vaatamata tõsisele õnnetusele, mis oleks võinud ta vaimu murda, reageeris mees vapruse ja tugevusega: ta pühendas end paljudele tegevustele, eriti spordi vallas, ning sai sukeldujaks, suusatajaks, kergõhusõiduki piloodiks ... ja tegi palju muud.

Kümme aastat tagasi hakkas ta maalikunsti uurima ning kandis seejärel oma kogemused ja kired üle maalidesse. Värvide valimiseks kasutab ta tehnoloogilise tööriista - värvitesti - abi, mis annab talle teada, mis värv purgis on (tööriist eristab 1 500 erinevat värvi). Nii muutub tema maailm tema käe või käsnade, pintslite, objektide ja värvide kaudu kõigile nähtavaks.

Miks nii intensiivne elu? Vaatamata pimedaks jäämisele on Sergio teinud, teeb nüüd ja ka tulevikus kõik oma võimuses, et tõestada iseendale ja teistele vaatamata raskustele oma iha elada ja armastada.

"VULKAAN" - Looduse jõud, mis purskab maapõuest elu ja surma
(tempera lõuendil, 70x100 cm)

"VOLCANO" - The power of nature that erupts life and death from the belly of the Earth
(tempera on canvas, cm 70x100)

"MAJAKAS JA TORMITUU" - Kui meri ja taevas
kisendades kokku põrkavad, näitab üks valgus sulle
teed ... teekond algab, abstraktne või
käegakatsutav
(tempera lõuendil, 70x100 cm)

"LIGHTHOUSE WITH GALE" - When sea and sky
meet together shouting, a light is guiding you ... a
journey starts, abstract or concrete
(tempera on canvas, cm 70x100)

Sergio Cechet (Italy)

He was born in 1957 and at the age of 25,
when he was a sergeant in the Air Force
polygon, the explosion of a war bomb made
him blind and deprived of his left hand.
Despite of this serious accident that could
bring him down, he reacted with courage and
strength: he devoted himself to many
activities, especially in the field of sports,
and he became diver, skier, pilot of ultra-
light ... and more.

Ten years ago he started exploring the
painting, and then he transferred in the
paintings his experiences and his passions. He
can choose the colours with a technological
tool, the colour test, that warns him what
colour there is in the can (it recognizes 1,500
different colours). Thus, through his hand, or
with sponges, brushes, objects and colours,
his world becomes visible to all.
What about a so intense life? That despite
blindness Sergio did, does and will do
everything he can, to prove to himself and to
others his desire to live and love, in spite of
difficulties.

Minu skulptuur-maali nimi on „SALINA ARANCIO” (50x50 cm; 4,05 kg), tegu on puidust paneelile (paksus 2cm) kantud džuudist lõuendil õlimaaliga. Disaini saavutamiseks on maali soontesse paigutatud vasklatid. Töö käigus abistab mind sugulane.

My sculpture painting is named " SALINA ARANCIO" (cm 50x50; kg 4,.05), it's an oil painting on a jute canvas applied on a wooden panel (2cm thickness). The design is obtained by putting some copper bars into the design milled lines. During my working time I'm assisted by a relative.

Ragazzi Adriano (Itaalia)

Sündisin 1959. aastal Milanos, kus omandasin ülikoolis arhitektikraadi.

Töötasin ettevõttes la Rinascente arhitektina. Alates 2003. aastast näen ainult varje ja valgusi.

Sellest hetkest hakkasin mõtlema 3d-maalimisele. Tahtsin oma puude piirangute raames artistlikult ja väljendusrikkalt tööd teha. Hiljem hakkasin uute tehniliste lahenduste abil tegema maal-skulptuure. Tegu on abstraktse 3d-maaliga.

Osalen hetkel ja olen minevikus osalenud erinevatel näitustel nii Itaalias kui välismaal. Uusim näitus toimub Como linnas 5.-21. märtsini.

Täna teid väga hea võimaluse eest, mille mulle andsite.

Ragazzi Adriano (Italy)

I was born in 1959 in Milano, where I obtained the university architecture degree.

I worked as architect in the company " la Rinascente". Since the year 2003 I can see just shadows and lights. From that moment I started thinking about 3d painting. I wanted obtain an artistical and expressive working , in accordance with my handicap's limitations. Later, using some new technical solutions I obtained a kind of painting-sculpture. It's an abstract 3d painting.

At the moment and in the past I participated to different exhibition in Italy and abroad. The last exhibition will take place in Como from the 5th of march till the 21th.

I really thank you for the good opportunity you gave me

Valentin Cundrič (sloveenia)

Naine: Minu abikaasa on 77 aastat vana. Ta on kirjanik, luuletaja, näitekirjanik ja esseist ning ka kunstnik. Ta on kirjutanud üle 120 luuleraamatu ja maalinud palju-palju pilte. Tal on sünnist saadik silmadega probleeme olnud. Peaaegu pimedaks jäämisest hoolimata ei jätnud ta maalimist ja kirjutamist. Igal aastal avaldatakse üks tema luulekogu ja üks tema aforismide raamat.

„Maalin tempera tehnikas abstraktseid maale. Kasutan pintsleid, aga sageli nende asemel ka paberitükke, riiet või muid materjale. Minu maalide teemaks on loodus. Nimetan seda lüüriliseks maastikuks. Ma ei pane kunagi oma maalidele nimesid, sest soovin, et vaatajad ise oma fantaasiat kasutaksid. Abstraktset lüürilist maastiku saab näha ja tunnetada nii mitmel erineval moel.“ -Valentin

Valentin Cundrič (Slovenia)

Wife: My husband is 77 years old. He is a writer, a poet, dramatist and essayist and a painter. He has written more than 120 books of poetry and painted many many pictures. He had troubles with his eyes since his birth. Although he became almost blind, he has never given up painting and writing. Each year a book of his poems and another one with his aphorisms are published.

„I'm painting abstract with tempera, using brushes but often pieces of paper, cloth or other material instead of them. The theme of my paintings is nature. I call it a lyrical scenery. I never give names to my paintings because I want the observers to use their own imagination. There are so many ways to see and feel an abstract lyrical scenery.“ -Valentin

Video "KINGADE LUGU"

Video "SHOES STORY"

Sonja Jež (Slovenia)

Minu nimi on Sonja. Ma olen kunstnik ning alates 2005. aastast olen nägemiskahjustusega. Nägemispuude tõttu sai minust 2005. aastal 28 aastasena pensionär. See ootamatu elumuutus avas ukse minu kunstialastele ambitsioonidele. Kõik sai alguse piirkondlikust Pimedate ja Nägemispuudega Inimeste Liidu korraldatud maalikunstitöötoast, kus äratasin unest oma lapsepõlveaegse armastuse maalikunsti vastu. Teiseks minu täitunud unistuseks oli kõhutants. Uudishimu viis mind ka teatrilavale. Minu neljandaks täitunud sooviks on fotograafiast rohkem teada saada.

32-aastasena lahkusin oma kodulinnast, et näha, kuhu eluseiklused mind viivad. Hetkel elan Nova Gorica piirkonnas, Sloveenia-Itaalia piiri lähedal. Navigeerin kõhutantsu ja pintslite jõel, minu lähedasteks sõpradeks on lõuend ja värvid. Avastan ka kaameraläätse kaudu intensiivselt maailma. Need kolm kunsti kõnnivad minu kõrval, stimuleerivad mu fantaasiat, kaunistavad mu päevi ja annavad igapäevaelule veidi tähendust.

Sonja Jež (Slovenia)

My name is Sonja. I am an artist, and since 2005 I am visually impaired. Due to my sight condition I retired in 2005, at the age of 28. With that sudden change in my life, the door unlocked for my art ambitions. It all started at the painting workshop at the regional Association for the Blind and Sight Impaired, where I reawakened my childhood joy for painting. The second of my wishes that came true was belly dancing. Curiosity also led me to the theatric stage. My fourth wish coming true is to know more about the photography.

When I was 32, I left my hometown to see where life's adventure would take me. Currently I live in Nova Gorica region, adjacent to Slovenia-Italy border. I navigate the river of belly dance, and paintbrushes, canvas and paints are my close friends. I am also intesively exsploring the world throught a camera lens. These three arts walk whith me side by side, stimulating my imagination, beautifying my days, and bringing some sense to everyday life.

Erja Tulasalo (Soome)
(s 1973 Kalajoel)

- Olen Helsingis elav skulptor ja kirjanik. Olen õppinud ekspressiivset kunstiteraapiat ning saanud lisaks mitmesugustele kunstikursustele personaalset õpet nii keraamika kui ka skulptuuri alal.
- Minu esimene töökoht oli meditsiiniõde. Pärast nägemiskahjustuse teket lisandunud õpingute kaudu on kunstiga tegelemine muutunud professionaalsemaks. Ma juhendan näitustel osalemise kõrvalt aeg-ajalt ka loovkursusi.
- Praegusel hetkel õpin avatud ülikoolis loovat kirjutamist ja kirjandusteadust. Kunstiliikide omavaheline seotus ja erinevate väljendusvormide kasutamine rikastavad mu töid.
- Minu taiesed ammutavad jõudu muinasjuttude, keskaja ja looduse elementidest. Mind huvitavad inimeseks olemise piirid ja võimalused. Skulptuurialaste tööde peamiseks vormikujundiks on kujunenud kindlus/loss, mille abil kirjeldan inimvaimu erinevaid seisundeid. Skulptuuride materjalina kasutan näiteks savi, traati, klaasi ja peegleid.

MÖYKKY MÖYKKYNEN (klomp Klombitar), 2010. a

3 kõrgtemperatuuril põletatud savi, suitsutamine ja kasepuu

Kõrgus 16 cm

Selle töö idee sündis kahelt eri suunalt.

1) Kask ja selle erinevad kasvundefektid muudavad puidu huvitavaks ja omal moel väga kauniks.

2) Masendus, viha jms tunded ilmnevad inimeses tihti klombi tundena kurgus või rinnus, tundub, nagu sees kasvaks midagi võõrast ja üleliigset.

Nende kahe mõtte alusel sündiski Möykky Möykkynen, mille sees võivad ilmselt elada maailma kõige väiksemad olendid.

MÖYKKY MÖYKKYNEN (möykky = lump),
2010

3 pieces of clay burnt at high temperature,
smoking and birch

Height 16 cm

The idea for this piece was born from two
different directions.

1) Birch and its various growing defects
make the wood more interesting and very
beautiful, in its own way.

2) Depression, anger and other similar
feelings often arise in a human being with
the feeling of a lump in one's throat or
chest, it feels as if there is something
foreign and excessive growing within.

Möykky Möykkynen was born based on these
two ideas, in which probably even the
smallest beings in the world can live.

Erja Tulasalo (Finland)
(born in 1973 in Kalajoki)

- I am a sculptor and writer living in Helsinki. I have studied expressive art therapy and been individually tutored in ceramics and sculpture in addition to taking various art courses.
- My first job was a nurse. Through further studies after my visual impairment developed, working on art has become more professional. I am also teaching creative classes every once in a while in addition to taking part in exhibitions.
- Currently, I am studying creative writing and literature at the Open University. My works are enriched by the interconnection of art forms and by using different forms to express myself.
- My art draws power from elements of fairy-tales, medieval times and the nature. I am interested in the limitations and possibilities of being human. In sculpture, a fortress has become the main shape that I use, through which I describe the various conditions of a human spirit. The materials I use for my sculptures include, for example, clay, wire, glass and mirrors.

"THE CALL OF MIDNIGHT+", years 2011/15

Clay burnt at high temperature, glazing, shoe polish and oil paint

Height 87 cm

This piece was created inspired by Cinderella's fairy-tale. I envisaged creating a large piece of art and, in the course of building the fortress, a text formed in my head which was like a continuation of Cinderella's fairy-tale and its idea.

This text has been used in the piece, but not with an aim to make it possible for it to be read. How could the magic of midnight disappear? Do we have any influence over what will happen after midnight?

New shoots are already emerging from the ashes.

(The door of the fortress can be opened and a candle can be lit inside.)

"KESKÖÖ KUTSE", aastad 2011/15
kõrgtemperatuuril põletatud savi,
glasuurvärv, kingakreem ja õlivärv
Kõrgus 87 cm

Selle töö loomisele andis tõuke
Tuhkatriinu muinasjutt. Enda vaimusilmas
soovisin teha suure taiese ja kindluse
kerkimise käigus kujunes peas ka tekst,
mis on justkui jätkuks Tuhkatriinu
muinasjutule ja selle ideele. Töös on seda
teksti kasutatud, kuid mitte eesmärgiga,
et seda oleks võimalik ka lugeda. Kuidas
võiks kesköö võlujõud kaduda? Kas me
saame ise mõjutada seda, mis juhtub
pärast keskööd?
Tuhast kerkib juba uusi võrseid.
(Kindluse/lossi ukse saab lahti tõmmata ja
sinna saab panna põlema küünla.)

Priit Kasepalu (Eesti)

Mina, Priit Kasepalu, olen sündinud 1957. aastal Eesti pealinnas Tallinnas. Olen lõpetanud instituudi kõrgharidusega ökonomistina. Aastal 1996 kaotasin nägemise täielikult. Praegu töötan Eesti Pimedate Raamatukogu teabejuhina.

Pimedana olen harrastanud mitut kunstiala - maalinud sõrmedega, tegelnud keraamikaga ja valmistanud talgikivist skulptuure.

Priit Kasepalu (Estonia)

I, Priit Kasepalu, was born in 1957 in Tallinn, the capital of Estonia. I graduated from the university as an economist. I lost sight totally in 1996. At the moment I work as the information manager at the Estonian Library for the Blind.

I have dealt with various fields of art. I have painted with fingers, made ceramics and created sculptures of talc stone.

Skulptuur "MÕTISKLEJAD" on valminud 2010. aastal. Töötlesin talgikivi tükki erineva kuju ja suurusega viilidega. Mahutasin ühte skulptuuri inimese näo, teokarbi, jänese, linnupoja, seene ja kala ning oma nime esitähed Braille kirjas. Kõiki neid on võimalik vaadata ja käega katsuda. Et näidata, missugune on looduslik talgikivi, jätsin veidi kivist töötlemata.

Skulptuur on olnud mitmel Eestis ja Itaalias toimunud näitusel. Soovin, et Art Senses külastajatel oleks võimalik seda uurida ja anda oma hinnang sellele, kuidas töö on õnnestunud.

The sculpture "DAYDREAMERS" was created in 2010. I filed talc stone with different kind of files. The sculpture depicts various objects - human face, shell, rabbit, nestling, mushroom, fish, first letters of my name in Braille. All the objects can be seen and touched. I did not tool part of the stone in order to maintain the naturalness of it.

The sculpture „Daydreamers“ has been exhibited at several exhibitions in Estonia and Italy. I wish that the visitors of Art Senses Estonia 2015 will have the chance to explore the sculpture and shape their own opinion about it.

Video "KUNST ON"

Video "ART IS"

Alessandro Scaramucci (Itaalia)

Alessandro Scaramucci sündis ja elab Itaalias, Arezzo provintsis asuvas Cortona linnas. Ta lõpetas Siena Ülikooli ajaloo- ja kunstikirjanduse alal kiitusega. Alessandro kavandas ja viis ellu pimedatele ja nägemispuudega inimestele mõeldud Cortona etruski muuseumi giidi ja kaardi.

Videokokkuvõte:

Esitatakse video tehti kineetilise tüpograafia tehnika põhimõtete abil. Videos kasutatakse Kunsti defineerimiseks spetsiifilisi sõnu, kasutades seesuguseid meedieid nagu fotograafia, muusika ja sõnad.

Alessandro Scaramucci (Italy)

Alessandro Scaramucci was born and resides in Cortona - Arezzo -Italy. He graduated with a distinction degree in Historical and Artistic Literature at the University of Siena. He devised and realized the *Guide-Map* for the Blind and Visually impaired of the Etruscan Museum - Cortona.

Video Synopsys:

The video presented was realized using the Kinetic Typography technique principles. It uses specific words to define Art using media such as photography, music and words.

Natalija Žitnik Metaj (Sloveenia)

Natalija Žitnik Metaj sündis 1966. aastal Sloveenias, Kranj'i linnas.

Maalima hakkas ta 2008. aastal. Tal on väga kitsas nägemisväli ja vilets tsentraalne nägemine.

Natalijal on raskusi mõningate värvide eristamisega, seega vajab ta selles vallas teiste inimeste abi. Tema lemmikmotiivideks on maastik, lill, inimesed, vaikelu. Enamasti maalib ta akrüültehnikas lõuendile. Teeb aktiivselt tööd Kranj'i Omavalitsustevahelise Pimedate Ja Nägemispuudega Inimeste Liidu maalikunsti töötubadega. Osales Kranj'i lähedal Izola ja Okroglo kunstikolooniates. Annab mitmesuguseid maalimiskursusi. On osalenud grupinäitustel, 17 näitusel Sloveenias ja neljal näitusel Itaalias.

Natalija Žitnik Metaj (Slovenia)

Natalija Žitnik Metaj, was born in 1966 in Kranj, Slovenija .

She began to paint in 2008. She has a very narrow vision field of view and bad central vision. She has difficulty distinguishing some colors, so it also needs help from other people on this field. Her favorite motives are landscape, flower, people, still life. Mostly she paints in acrylic technique on canvas. Actively works on painting workshops at the Intermunicipal Association for the Blind and Visually Impaired in Kranj. She attended art colony in Izola and in Okroglo near Kranj. She educates on various painting courses. She has participated in group exhibitions, at seventeen exhibitions in Slovenia and four exhibitions in Italy.

"VAIKELU ÜMMARGUSEL LAUAL" (Tihožitje na okrogli mizi)

Akrüülmaal lõuendil mõõtudega 50 X 40 cm. Kujutab vaikelu väikese leivapätsi ja pudeliga ning korviga, milles on kaks õuna. Taust ja laud on dekoreeritud tekstiiliga.

"STILL NATURE ON A ROUND TABLE" (Tihožitje na okrogli mizi)

Painting with acrylic colors on canvas sized 50 X 40 cm. It shows still life with small bread and a bottle with basket and two apples in it. Background and the table are decorated with some textile.

Tekstiiliinstallatsioon "NAERUSAMBAD"
Autor: Erika Tampere, tekstiilikunstnik
Põhja-Eesti Pimedate Ühingu liige 2005.a.

Tekstiiliinstallatsioon „Naerusambad“ kujutab endast 5 nn. sambast kompositsiooni, mis eksponeeritakse lakke riputatud grupina 1 x1 m pinnal põrandast 50...100 cm kõrgusel, mis on vaadeldav igast küljest.

Materjalideks on taaskasutatud metalliseeritud kohvipakend, manilla, linane nõör, omatehtud näpunõör villasest lõngast ja sünteetilisest nõörist.

Töö on pühendatud naeratusesele, naerule, heale lahedale meeleolule. Kuldsed säravad pinnad sümboliseerivad väikeseid naeratusi kuni suure naeruni, mis haarab kogu keha. Tööga taotlen positiivsete emotsioonide, rõõmu ja heatahtlikkuse teket. Igas päevas leidub alati ka üks naeratus või koguni naer, mis teeb kannatused kergemaks. Katsugem ainult need hetked elu mitmevärvilisusest üles leida!

Erika Tampere (Eesti)

Sündisin 01.03.1942 Rakveres.

1960-1966 Eesti Kunstiakadeemia üliõpilane, lõpetasin tekstiilikunstu diploma.

1966-1970 kunstnik „Punases Koidus“

1970-1976 vanemlaborant Eesti Kunstiakadeemia tekstiilikateredris

1976-1992 disainer ja peakunstnik RTE-s „Kodu“ ja TTTK-s „Mistra“.

Alates 1992 vabakutseline kunstnik (raske nägemispuude tõttu ei lubanud seadused enam palgatööd teha).

1972. aastast Eesti Kunstnike Liidu liige.

1989.a. Eesti Disainerite Liidu asutajaliige.

1993.a. Eesti Tekstiilikunstnike Liidu asutajaliige, periooditi ka juhatuse liige.

1993.a. kunstnike loodud Lühikese Jala Galerii asutajaliige.

1998-2001.a. rändnäituse „ Ruuduvaip“ kuraator (üle 30 näituse Eestis ja välismaal.

Alates 2005.a. Põhja-Eesti Pimedate Ühingu liige.

Olen oma vabaloomingus loonud põhiliselt gobelääne ja mahulisi tekstiiliinstallatsioone, s.h. ka hulgaliselt suureformaadilisi töid. Oma tööd olen alati ise teostanud.

Alates 1967.a. kuni tänaseni olen esinenud näitustel nii kodu- kui ka välismaal (Balti ja Skandinaavia riikides, Venemaal, Poolas, Ungaris, Saksamaal, Inglismaal, Tšehhis, Itaalias, aga ka Mauritiusel, Alžeerias, Mongoolias, Jaapanis, USA-s jm). Minu töid on omandanud: Eesti Tarbekunsti- ja Disainimuseum, Rakvere Muuseum, Tretjakovi Galerii Moskvas, Longhouse Reserve, East Hampton, New York, Turu Ülikool, Soome.

Erika Tampere (Estonia)

Textile artist

I was born on 01.03.1942 in Rakvere.

1960-1966 Student at the Estonian Academy of Arts, graduated with a textile artist's diploma.

1966-1970 Artist at "Punane Koit" textile factory

1970-1976 Senior Laboratory Assistant at the textile department of the Estonian Academy of Arts

1976-1992 Designer and head artist at RTE Kodu and TTTK MISTRA.

Since 1992, freelance artist (due to the severe visual impairment, I was no longer permitted by the law to work for pay).

Since 1972, a member of the Estonian Artists' Association.

1989 Founding member of the Estonian Association of Designers.

1993 Founding member of the Estonian Association of Textile Artists, at times, also a board member.

1993 Founding member of the Lühike Jalg Gallery founded by artists.

1998-2001 Curator of the travelling exhibition "Square Tapestry" ("Ruuduvaip") (over 30 exhibitions in Estonia and abroad).

Since 2005, a member of the North Estonian Association of the Blind.

As a freelance artist, I have mainly been creating tapestries and three-dimensional textile installation, including many large format works. I have always executed my works myself.

From 1967 up to this day I have been participating in exhibitions in my home country as well as abroad (in Baltics and in Scandinavia, Russia, Poland, Hungary, Germany, England, Czech Republic, Italy, but also in Mauritius, Algeria, Mongolia, Japan, the USA, etc.). My works have been purchased by: Estonian Museum of Applied Art and Design, Museum of Rakvere, State Tretyakov Gallery in Moscow, LongHouse Reserve, East Hampton, New York, University of Turku in Finland.

Textile installation „CHUCKLEPILLARS“
Author: Erika Tammpere, textile artist

Textile installation of 5 pillars to be suspended from the ceiling at different heights (with 50...100 cm height variation) on 1 x 1 m footprint. It`s important to have adequate lighting and the piece should be freestanding. Materials are recycled coffee packets, jute, linen, wool and synthetic fiber.

The sculpture is dedicated to the warmth of the chuckle which fills our lives with happiness and laughter even at darkest of times. The shiny speaks of gold mark the appreciative smiles, chuckles and perhaps even side splitting laughter hidden in the threads of every colourful day of our lives, helping us to carry on lighter.

"EMOTSIOONIDE PU"

"THE TREE OF EMOTIONS"

Marco Citro (Itaalia)

Mina olen Marco Citro, raske nägemispuudega poiss, olen 14 aastat vana ja õpin esimest aastat Avellino kunstikoolis.

Näitusele saadetud töö valmis suure põnevusega, eriti seetõttu, et mul on olnud võimalus tutvuda uute materjalide ja tehnikatega, mis võimaldavad mul minu tundeid väljendada.

Teos, mille valisin, on "EMOTSIOONIDE PUU", mille valmistasin puust aluse abil, mille paljudest aukudest pistsin läbi jäigad värvilised traadijupid, luues rea värvilisi liikuvaid vorme.

Marco Citro (Italy)

I am Marco Citro, a boy severely visually impaired, I am 14 years old and I attend the first year of art school in Avellino.

I was very excited to produce the work I sent, especially for the opportunity I have had to learn about new materials and techniques that have allowed me to express my feelings.

The work of art that I have chosen is: "THE TREE OF EMOTIONS" that I made using a wooden base in which I slipped through the many holes that had been prepared, the rigid wires colored by creating a range of colorful shapes moving.

Vassilissa (Eesti)

Mul on sünnipärane nägemispuue. Elan uduses maailmas, kus on küll vormid ja värvid aga asjadel puuduvad kindlad piirjooned ja vastutulevatel kujudel näod.

Elan koduse pensionäri elu ja oma vaba aega olen viimastel aastatel sisustanud erinevate kunsti- ja käsitöölaste tegevustega.

Värvide ja saviga mökerdamine ning telgedel kudumine on minu jaoks rohkem nii meditatsioon ja eneseab kui kunst. Samas on tore, kui selle tulemusena sünnib midagi käegakatsutavat ja toredat.

Vassilissa (Estonia)

I have an innate visual impairment. I live in a foggy world, where there are shapes and colours, but objects have no clear frames and the figures I meet are faceless.

I am living the life of a stay-at-home pensioner and have been filling my free time with various art and handicraft related activities in recent years.

Messing around with paints and clay and handloom weaving are more like meditation and self-help than art for me. Yet, it is nice if something tangible and lovely is born as a result.

Kaltsuvaip „RÕÕMUTRIIBUD“ (2014) /

See on traditsiooniline põhjamaine kaltsuvaip, mida kasutatakse käiguteede katteks. Kudumise ajal oli mu elus emotsionaalselt väga hea periood, mida proovisin ka vaiba värvidega edasi anda.

Rag rug "STRIPES OF JOY" (2014) /

This is a traditional Nordic rag rug, which is used for covering the floors in walking areas. The period when I was weaving the rug was very good for me emotionally, which I tried to convey with the colours of the rug.

„LUMIVALGEKE JA SEITSE
PÖIALPOISSI”,
32x26x18 cm.

„SNOW WHITE AND THE SEVEN
DWARFS”,
32x26x18 cm.

„EMAKENTAUR, BEEBI JA SUUREM
BEEBI”,
32x10x19 cm.

„CENTAUR MOTHER, A BABY AND
A BIGGER BABY”,
32x10x19 cm

Teppo Kilkko (Soome)

Sünniaasta: 1941, nägemispuudega (peaaegu pime)
Ühing: Näkövammaisten kulttuuripalvelu Ry
Keramiikkaryhmä (Nägemispuudega inimeste
kultuurikeskus, keraamikarühm).

Teppo elab eramajas. Ta on vabaabielus ning tal on kaks täiskasvanud last ja koduloomaks väga vana koer. Teppo oli varem väikeametnikuna riigi palgal. Nüüd on ta pensionär. Ta on retinitis pigmentosa tagajärjel peaaegu pime. Mees tegeleb hobikorras nägemispuudega inimeste kultuurikeskuse keraamikarühmas keraamikaga. Tema töid ei ole varem avalikkusele esitletud. Näitusel osalemiseks sai ta inspiratsiooni oma rühma juhilt.

Teppo ei saa oma puude tõttu lugeda ning ei saa hakkama arvutite ega inglise keelega.

Oma keraamika kohta ütleb mees: Hurraa imelisele muinasjuttude maailmale!

Teppo Kilkko (Finland)

Year of birth: 1941, Visually impaired. (Almost blind)

Association: Näkövammaisten kulttuuripalvelu Ry Keramiikkaryhmä (Culture service of the visually impaired, Ceramics group).

Teppo lives in a detached house. He's in a common law marriage and he has two adult children and a very old dog as a pet. Teppo is a former government's small civil servant. Nowadays he's on pension. He's almost blind, due to Retinitis Pigmentosa. His hobby is ceramic art in Visually disabled cultural service ceramic group. His work has not been on public before. The inspiration to participate in this exhibition came from his group leader. Teppo cannot read because of his disability and doesn't manage computers or English. About his ceramic art he's saying: Hooray for the wonderful world of the fairytales!

„PRL. KENTAUR JA ŠOVINISTLIK SIGA”,
24x12x19 cm.

„MS. CENTAUR AND A SOVINIST PIG MAN”,
24x12x19 cm.

Salvatore De Stefano (Itaalia)

Minu nimi on Salvatore De Stefano. Ma olen 18-aastane pime poiss ning õpin Salerno provintsis, Cava de Tirreni linnas humanitaargümnaasiumis. Elan koos oma perega - kolme õe, venna ja vanematega.

Tulin kunstimaailma juurde paar aastat tagasi ja olen väga haaratud.

Minu loodud bareljeef on „PLAAT“ haamrite ja peitlite abil graveeritud saviskulptuur.

Salvatore De Stefano (Italy)

My name is Salvatore De Stefano. I'm a blind boy of 18 years old and I attend the grammar school in Cava de Tirreni in the province of Salerno. I live with my family, along with three sisters, a brother and my parents.

I approached the art world for a few years and I'm very fascinated.

The bas-relief that I made is a "TILE" clay sculpture engraved with hammers and chisels.

Ismo Tilanto (Soome)

Kui 15 aastat tagasi suurest osast oma silmanägemisest ilma jäin, arvasin, et olen kaotanud ka enamuse oma nägemisvõimest. Pidin oma põhitöölt sisekujunduse alal pensionile jääma ja mõtlesin, et see on minu elu lõpp. Siis aga otsustasin oma vana kaameraga katsetada, kui hästi mul pilte teha õnnestub. Oma hämminguks nägin ma läbi kaamera. Mul oli väga hea meel ning hakkasin tegema sadu pilte, enamuse nendest äraviskamiseks.

Ma ei jätnud paljude halbade piltide tegemise järel asja katki, vaid õppisin fotograafiat paremini tundma. Samm-sammult saavutasin edu. Õppides rohkem aega kasutama ja iga pilti hoolikamalt läbi mõtlema, hakkasin lõpuks endasse kui kvalifitseeritud kunstnikku uskuma. Osalesin paljudel riiklikel nägemispuudega inimeste kunstinäitustel. Inimestele meeldisid mu teosed väga ning ma sain julgust juurde.

Viimase 15 aasta jooksul on minust pidevalt uusi oskusi ja tehnikaid õppides hea fotograaf saanud. Olen osalenud paljudel kunstinäitustel nii Soomes kui välismaal ning Soomes on mul olnud paar individuaalnäitust.

Hetkel õpetan ja võtan ise nii nägemispuudega kui normaalse silmanägemisega inimestele mõeldud fotograafiakursusi. Fotograafia on minu jaoks nägemisviisiks, maailmaks, mida läbi oma kaamera näen. Lisaks fotograafiale juhin ka nägemispuudega inimeste kunstiliitu. Töötame Helsingi piirkonnas, kavandame ja korraldame kunstimuuseumite, kontsertide ja teatrikülastusi. Kõik need tegevused on nägemispuudega inimestele ning teistele meile, puudega inimestele lähedastele inimestele. See on vabatahtlik töö, et meile kõigile paremaid võimalusi luua.

Nüüd olen 63 aastat vana, aga mulle meeldib olla aktiivne, leida uusi viise uute asjade tegemiseks.

Ismo Tilanto (Finland)

When I lost a big part of my eye-sight over 15 years ago, I thought that I had lost the most of my vision, too. I had to retire of my permanent work in the field of interior business and thought that it was the end of my life. Then I decided to try my old camera to see how well I could take pictures. To my astonishment, I could see enough through my camera. I was very glad and began to take hundreds of pictures, to throw away the most of them.

I did not finish after many bad pictures but learned more about photography. Step by step I could succeed. By learning to use more time and to plan more carefully each of taking pictures I finally began to believe in myself as a qualified photographer. I participated in many national art exhibitions of visually disabled artists. People liked a lot of my artworks and I got more courage. During the past 15 years I have become a good photographer by learning new skills and techniques all the time. I have participated in many art exhibitions in Finland and abroad, had a few private exhibitions in Finland.

Nowadays I am teaching and having courses of photography for visually disabled people as well as people with normal eye-sight. Photography is the way of my vision, the world which I can see through my camera. In addition to my photography I am leading an association of culture for the visually impaired. We are working in Helsinki area, planning and organizing visits to art museums, concerts, theatre. We organize lectures of the world art. All this activity is for the visually impaired and other people near us disabled people. This is voluntary work for better opportunities for all of us.

Now I am 63 years old, but I like to be active, to find new ways to do new things.

MU KALLID

Need kolm roosi esindavad „Minu lemmiklilli“, minu fotograafina tegutsetud aastate jooksul tehtud fotode seeriat.

Mulle meeldib loodust pildistada erinevatel aastaegadel ja erinevatel aegadel. Looduse ilu on minu jaoks väga inspireeriv. Eriti eelistan pildistada lilli, kasutades kaamera lähivõttefunktsiooni.

MY DARLINGS

These three roses are representing “My Favorite Flowers”, a serie of photos which I have taken during my years of photography.

I like to phtograph the nature during different time of year and time. The beauty of the nature inspires me a lot. I prefer to photograph especially flowers by using the macro of my camera.

Rezka Arnuš (Slovenia)

Rezka Arnuš sündis 1953. aastal Metlika lähistel Božakovos. Ta on nägemispuudega amatöörkunstnikuna kunstiteoseid loonud juba 15 aastat. Rezka on maalikunsti õppinud mitmete mentorite juhendamisel, neist kõige mõjukam akadeemiline kunstnik Jože Kumer. Ta on olnud Mavrica Novo Mesto Kaunite Kunstide Ühingu, Artoteka Bela Krajina Črnomelj Kunstide Ja Kultuuri Ühingu ja Dolenjske Toplice Kunstide Ja Kultuuri Ühingu kaunite kunstide sektsiooni liige. Tema lemmikmotiivideks on maastikud, vaikelu, Bela Krajina vaated, viimasel ajal on ta aga loonud statuette, akte ja abstraktseid maale. Ta osaleb sageli kunstnike kolooniates ja eksprompt maalimisüritustel. Arnuši hulgaliselt auhindu võitnud teoseid on esitletud 12 soolo- ja enam kui 130 grupinäitusel nii Sloveenias kui välismaal. Pensionile jäänud füsioterapeut Rezka Arnuš loob kunsti ning elab oma perega Dolenjske Toplices.

Rezka Arnuš (Slovenia)

Rezka Arnuš was born in 1953 in Božakovo near Metlika. As a visually impaired amateur artist she has been creating works of art for the past 15 years. She has learnt to paint under the guidance of several mentors, the most influential being the academic painter Jože Kumer. She has been a member of Mavrica Novo mesto Fine Artists Society, Artoteka Bela Krajina Črnomelj Society of Arts and Culture, and the fine arts section of Dolenjske Toplice Society of Arts and Culture. Her favourite motifs are landscapes, still life, the images of White Carniola, whereas lately she has been creating figurines, nudes, and abstract paintings. She is a regular participant in artists' colonies and painting extempores. Arnuš's works, which have earned her many awards and prizes, have been displayed within 12 solo and over 130 group exhibitions in Slovenia and abroad. Rezka Arnuš, a retired physiotherapist, creates and resides with her family in Dolenjske Toplice.

"UKSELÄVEL" - akrüül lõuendil, 50x60cm, 2011

"ON A DOORSTEP" - acrylic on canvas, 50x60cm, 2011

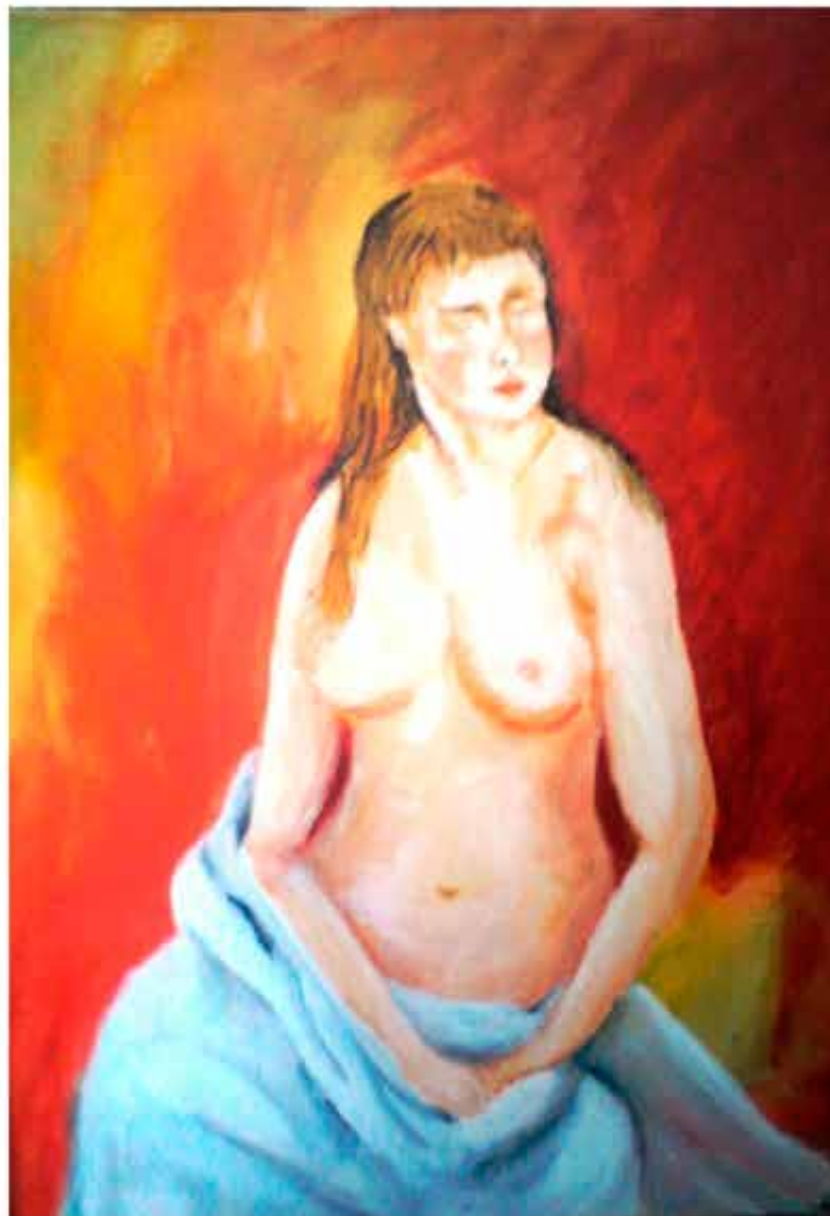

"LÄBI SÜGISESE METSA" -
Akrüülmaal 40 x 50cm

"THROUGH THE AUTUMN FOREST" -
Acrylic 40 x 50cm

"OOTUS" -Akrüülmaal 40 x 50 cm

"ANTICIPATING" - Acrylic 40 x 50 cm

Jana Kus (Slovenia)

Maalin alates 2008. aastast. Olen kasutanud paljusid maalimistehnikaid: pliiats, joonistus, vesivärvid, linoollõige, ent akrüülvärvidega lõuendile maalimine oli minu jaoks põnevam, seetõttu töötan nüüd peamiselt akrüülvärvidega. Tunnen, et looduse maalimine on mulle suuremaks väljakutseks, kui maalidel inimeste portreeterimine.

Olen oma maalidega osalenud mitmesugustel konkurssidel, regionaalsetel ja kohalikel näitustel. Minu tööd olid Itaalias väljas näitusel Art at Senses. Mul on olnud ka individuaalnäitusi.

Mul on hea meel, et saan Eestis näitustel osaleda.

Jana Kus (Slovenia)

I paint ever since 2008. I have worked with many techniques of painting: pencil, drawing, watercolor, linocut, but I found painting with acrylic on canvas more excited, that's why now I work mainly with acrylic. When painting nature, I feel more challenging than portraying people in my paintings.

With my paintings, I have participated in various competitions, regional as well as local exhibitions. I was presenting my paintings Art at Senses in Italy. I have also a solo exhibition.

I am glad that I can participate in exhibitions in Estonia.

Kokkuvõte

MTÜ Kakora on moodustatud 2006 aasta suvel, edendama ja koolitama taktiliste raamatute tegijaid ning valmistamaks unikaalseid taktiliseid pildiraamatuid nägemispuuetega lastele. Lisaks tegeleme kirjeldustõlkega Eestis ja taktiliste siltide ja kaartidega nägemispuudega inimestele. Vahendame ka eri üritusi puuetega inimeste erimaade rühmade vahel ja seisame selle eest, et kultuurisündmused oleksid ligipääsetavad/kättesaadavad puuetega inimestele.

Korraldame kursusi nägemispuuetega inimestele kunsti ja keraamika alal ning näitusi harrastajate töödest. (www.kakora.sarasy.com)

Kakoral on kogemused ja rõõm juba 2006. aastast tuua erinevaid näitusi Eestisse ja samuti vahendada Eesti töid maailmale. Nende hulgas on olnud väga erinevate kunstiliikide näitusi nagu esimene keraamikanäitus täiesti pimedas ruumis „Täitsapime” Soome keraamikute töödest. Järgmine oli rändnäitus „Sinasõprus” ühisest keraamikakursusest sündinud Eesti ja Soome nägemispuudega harrastajate töödest. Publikuni on jõudnud ka sotsiaalpoliitiline tekstiilinäitus „Pritty Cripple”, mis rändas Tallinnast Tartusse, nägemispuudega maalikunstniku ja fotograafi töödenäitus „Muutus”, näitus „Avatud meeled” ja poliitiline näitus „Pühad Koletised”. 2013. aastal toimus Eesti puudega kunstnike siiani suurim näitus Lauluväljaku Sammassaalis festivali „Puude taga on inimene” raames. Eesti kunstnike tööd on käinud Soomes VAKU-projekti raames ja Itaalias näitustel Art Senses projektiga.

Nüüdseks oleme saanud nelja maa kunstnikud esitlema oma töid näituse Art Senses Estonia 2015 raames Eestisse. See on suurepärase koostöönäide ja annab julgust nii kunstnikele oma töid pakkuda nagu ka loodetavasti leiavad galeriid üles nägemispuudega kunstnike tööd, et neid esitleda.

Tahame tänada väga mitmeid koostööpartnereid läbi aastate, kes on aidanud kaasa puuetega kunstitegijate tööde jõudmiseks avalikkuseni ja vaatajateni.

Sülvi Sarapuu
MTÜ Kakora juhatuse esimees

Brief overview

Kakora NGO was formed in the summer of 2006 to promote and train the authors of tactile book in making unique tactile picture books for visually impaired children. In Estonia we are also active in descriptive audio translations, as well as producing tactile signs and maps for the visually impaired. We act as intermediates for special events for various disability organisations from different countries and make sure that culture events are accessible and available for the disabled. We organize arts and ceramics courses for the visually impaired and exhibit these works. (www.kakora.sarasy.com)

Kakora has had the joy of bringing different exhibitions to Estonia and sharing Estonian works with the world already since 2006. Among these are a variety of exhibitions of different art forms, for example Pitch Black (Täitsa pime), the first ceramics display in a pitch-black room, showing the art of Finish ceramics. The travelling exhibition Friendship (Sinasõprus) that emerged from a ceramics course for visually impaired Estonian and Finnish amateurs. The socio-political textile exhibition Pretty Cripple, which travelled from Tallinn to Tartu; Change (Muutus), the personal exhibition of a visually impaired painter and photographer; the exhibition Open Minds (Avatud meeled); and the political exhibition Holy Monsters (Pühad koletised). Currently the largest exhibition of the works of Estonian artists with disabilities was held in 2013 in the Pillar Hall of the Song Festival Grounds as part of the festival Behind a Disability - There is a Person (Puude taga on inimene). Estonian artwork has been exhibited in Finland and Italy as part of the Vaku and Art Senses exhibitions.

The 2015 Art Senses exhibition in Estonia will include the works of artists from at least four different countries. This is an excellent example of cooperation and will hopefully encourage artists to offer their artwork for exhibition and galleries to display the works of visually impaired artists. We want to thank all of our partners from throughout the years, who have helped make the works of artists with disabilities available to the public.

Sülvi Sarapuu
Chairman of the Board, Kakora NGO

TÄNUD

Selle näituse Teieni jõudmisele aitasid kaasa Eesti Kultuurkapitali Rakenduskultuuri sihtkapital ja Rahvakultuuri sihtkapital, Tallinna Kultuuriväärtuste Amet, HMN kaudu Kultuuriministeerium, öla on alla pannud kultuuriühing Art@Itro Itaaliast, Uue Kunsti muuseum Pärnust ja muidugi kõik tööde tegijad: Erja Tulasalo - Soome, Teppo Kilkko - Soome, Valentin Cundrič - Sloveenia, Rezka Arnuš - Sloveenia, Alessandro Scaramucci - Itaalia, Sonja Jež - Sloveenia, Marco Citro - Itaalia, Salvatore de Stefano - Itaalia, Jana Kus - Sloveenia, Adriano Ragazzi - Itaalia, Natalija Žitnik Metaj - Sloveenia, Vassilissa - Eesti, Erika Tampere - Eesti, Priit Kasepalu - Eesti, Sergio Cechet - Itaalia, Ismo Tilanto - Soome.

Korralduse eest ja disainimise eest Kakora poolt on vastutanud Kadi Sarapuu ja Elvi Rannamäe.
Suured, suured tänud!

THANKS

This exhibition has been brought to you with the help of the applied arts and folk culture endowments of the Cultural Endowment of Estonia, the Ministry of Culture's Gambling Tax Council, the Tallinn Culture and Heritage Department, the Art@Itro cultural organization from Italy, the Museum of New Art in Pärnu, and of course all the artists:

Erja Tulasalo - Finland, Teppo Kilkko - Finland, Valentin Cundrič - Slovenia, Rezka Arnuš - Slovenia, Alessandro Scaramucci - Italy, Sonja Jež - Slovenia, Marco Citro - Italy, Salvatore de Stefano - Italy, Jana Kus - Slovenia, Adriano Ragazzi - Italy, Natalija Žitnik Metaj - Slovenia, Vassilissa - Estonia, Erika Tampere - Estonia, Priit Kasepalu - Estonia, Sergio Cechet - Italy, Ismo Tilanto - Finland.

Organization and design by Kadi Sarapuu and Elvi Rannamäe from Kakora.
Many thanks!